การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่*

A STUDY OF THE CURRENT CONDITIONS AND PROBLEMS IN MANAGING LEARNING EXPERIENCE PROVISION IN THE DIGITAL ERA AT NONG HAN SUBDISTRICT MUNICIPALITY CHILD DEVELOPMENT CENTER, SANSAI DISTRICT, CHIANG MAI PROVINCE

จิราพรรณ กันใจวิน[1] และ สำเนา หมื่นแจ่ม[2]
Chiraphan Kanchaiwin[1] and Samnao Muenjaem[2]
[1] บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
[1] Graduate School Chiang Mai Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author's Email: jpun644@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ และ 2) ศึกษาปัญหาการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 1 คน ปลัดเทศบาล 1 คน ผู้อำนวยการสำนักปลัด 1 คน คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 14 คน และฝ่ายปฏิบัติการสอน 6 คน รวม 23 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 และ 0.97 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า1) สภาพปัจจุบันการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก (μ = 3.63) โดยด้านการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และด้านการประเมินพัฒนาการตามลำดับ และ 2) ปัญหาการบริหาร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (μ = 3.29) โดยด้านการประเมินพัฒนาการมีปัญหาสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการ

* Received 14 May 2026; Revised 1 July 2026; Accepted 28 September 2026

พัฒนาสื่อการสอน และด้านการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ผลการวิจัยสะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาระบบการประเมินพัฒนาการและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21

คำสำคัญ: การบริหารการศึกษา,การจัดประสบการณ์การเรียนรู้, ยุคดิจิทัล, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study the current conditions of the administration of learning experience management in the digital era at Nong Han Municipal Child Development Center, Sansai District, Chiang Mai Province; and 2) investigate the problems in the administration of learning experience management in the digital era at the same center. This study employed a quantitative research design. The population consisted of 23 participants, including one local administrative organization chief executive, one municipal clerk, one director of the Office of the Permanent Secretary, fourteen members of the Child Development Center Committee, and six teaching staff members. The research instrument was a questionnaire on the current conditions and problems of learning experience management administration in the digital era. The reliability coefficients of the questionnaires were 0.98 and 0.97, respectively. Data were analyzed using percentage, mean, and standard deviation.

The findings revealed that: 1) the overall current conditions of learning experience management administration in the digital era were at a high level (μ = 3.63). Among the dimensions studied, the development of learning experience management obtained the highest mean score, followed by learning process management, instructional media development, and developmental assessment, respectively. And 2) Regarding the problems, the overall level was moderate (μ = 3.29). The dimension with the highest level of problems was developmental assessment, followed by learning process management, instructional media development, and learning experience development, respectively. The findings indicate the need to improve developmental assessment systems and enhance the use of digital technology in learning

management in order to improve the quality of learning experiences and align early childhood education with the demands of the 21st century.

Keywords: Educational Administration, Learning Experience Management, Digital Era, Child Development Center

บทนำ

การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพ สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล โดยเฉพาะการศึกษาปฐมวัยซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กแบบองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อเตรียมความพร้อมตามช่วงวัย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2547) และดำเนินงานภายใต้มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มุ่งเน้นคุณภาพการจัดการศึกษา (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550) อีกทั้งยังสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่จัดการศึกษาตามบริบทของชุมชน (มาตรา 41–42) รวมทั้งแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ในยุคดิจิทัล เทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อดิจิทัลมีบทบาทต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยอย่างมาก ส่งผลให้สถานศึกษาต้องปรับรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง ครูและผู้บริหารจำเป็นต้องมีทักษะด้านเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การผลิตสื่อ และการวัดประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และพัฒนาทักษะการคิดของเด็กปฐมวัย

อย่างไรก็ตาม ผลการประเมินตนเอง (SAR) ปีการศึกษา 2568 ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองหาร พบว่า โดยภาพรวมการดำเนินงานอยู่ในระดับดี แต่ยังมีข้อจำกัดที่สำคัญ ได้แก่ ด้านบุคลากรบางส่วนยังขาดทักษะการใช้เทคโนโลยีและการบริหารจัดการ เนื่องจากคุณวุฒิไม่ตรงตามตำแหน่ง รวมทั้งครูมีภาระงานนอกเหนือจากการสอน ทำให้มีเวลาในการพัฒนาสื่อดิจิทัลจำกัด นอกจากนี้ ยังพบข้อจำกัดด้านสื่อและอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ไม่เพียงพอ รวมถึงระบบการประเมินพัฒนาการเด็กที่ยังไม่เป็นดิจิทัลอย่างสมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2565) ที่ระบุว่า สถานศึกษาปฐมวัยในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังขาดความพร้อมด้านเทคโนโลยีและระบบสนับสนุนการเรียนรู้ดิจิทัล

จากปัญหาดังกล่าว ส่งผลให้การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลยังไม่บรรลุประสิทธิภาพสูงสุด ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาดังกล่าว เพื่อนำผลไป

ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการ การพัฒนาศักยภาพครู และการยกระดับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัลอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการสำนักปลัด คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ฝ่ายปฏิบัติการสอน กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ Krejcie and Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 23 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ และการสุ่มอย่างง่าย แล้วเทียบบัญญัติไตรยางค์

2. เครื่องมือการวิจัย

แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามที่มีหลายคำตอบให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในการทำงาน ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ประยุกต์ใช้กระบวนการบริหารตามวงจรคุณภาพ PDCA ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน (Plan) 2) การปฏิบัติ (Do) 3) การตรวจสอบ (Check) และ 4) การปรับปรุงแก้ไข (Act) โดยนำกระบวนการดังกล่าวมาบูรณาการกับการดำเนินงาน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 2) ด้านการจัดกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล 3) ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล และ

4) ด้านการประเมินพัฒนาการเด็กในยุคดิจิทัล เพื่อส่งเสริมให้การบริหารจัดการและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัลอย่างเหมาะสม ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันการการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

2) แบบสอบถามปัญหาการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1) ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดขอบเขตในการสร้างแบบสอบถาม

2) สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการโดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบในการสร้างข้อคำถาม และปรับแก้ไขตามคำแนะนำ

3) นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความถูกต้องในการใช้ภาษา และประเมินความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์จากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00

4) นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

5) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ กับเทศบาลตำบลป่าไผ่ จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าตามวิธีของครอนบาค ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน มีค่าเท่ากับ 0.98 และแบบสอบถามปัญหามีค่าเท่ากับ 0.97

6) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพมาใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจริง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยขอหนังสือบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อขอความอนุเคราะห์จากเทศบาลตำบลหนองหาร ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) ผู้วิจัยนำส่งหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย ไปยังนายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการสำนักปลัด คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูและผู้ดูแลเด็ก เทศบาลตำบลหนองหาร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3) ผู้วิจัยกำหนดวันในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4) ผู้วิจัยสัมภาษณ์ โดยสัมภาษณ์ตามกรอบสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ ผู้ให้การสัมภาษณ์สามารถตอบคำถามได้อย่างอิสระ

5) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสรุปผลเป็นความเรียง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และวิเคราะห์เนื้อหานำเสนอโดยวิธีเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษา สภาพปัจจุบันการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

รายการ	สภาพปัจจุบัน		
	μ	σ	แปลผล
1.ด้านการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	3.74	0.09	มาก
2.ด้านการจัดกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	3.65	0.19	มาก
3.ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล	3.57	0.07	มาก
4.ด้านการประเมินพัฒนาการในยุคดิจิทัล	3.56	0.12	มาก
โดยรวม	3.63	0.05	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (μ = 3.63, σ = 0.05) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (μ = 3.74, σ = 0.09) รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล (μ = 3.65, σ = 0.19) ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล (μ = 3.57, σ = 0.07) และด้านการประเมินพัฒนาการในยุคดิจิทัล (μ = 3.56, σ = 0.12) ตามลำดับ ซึ่งทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัญหาการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

รายการ	สภาพปัญหา		
	μ	σ	แปลผล
1.ด้านการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	3.22	0.24	ปานกลาง
2.ด้านการจัดกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล	3.31	0.17	ปานกลาง
3.ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล	3.30	0.11	ปานกลาง
4.ด้านการประเมินพัฒนาการในยุคดิจิทัล	3.34	0.08	ปานกลาง
โดยรวม	3.29	0.07	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่าสภาพปัญหาการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (μ = 3.29, σ = 0.07) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการประเมินพัฒนาการในยุคดิจิทัลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (μ = 3.34, σ = 0.08) รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล (μ = 3.31, σ = 0.17) ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล (μ = 3.30, σ = 0.11) และด้านการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล (μ = 3.22, σ = 0.24) ตามลำดับ ซึ่งทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการวิจัย พบว่าสภาพปัจจุบันการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมาก (μ = 3.63, σ = 0.05) โดยด้านการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และด้านการประเมินพัฒนาการ ตามลำดับ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ สุชาดา จันทร์แก้ว (2565), กิตติยา ศรีสุข (2564) และ วรัญญา บุญมาก (2566) ที่พบว่า สถานศึกษาระดับปฐมวัยมีการปรับตัวด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารและครูเริ่มนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น ทั้งการใช้สื่อดิจิทัลและการจัดกิจกรรมเชิงปฏิสัมพันธ์ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ นภาพร

สุขเกษม (2564) และ ธนกร วงษ์ศรี (2565) ที่ระบุว่า การพัฒนาสื่อและกระบวนการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยบางส่วนแตกต่างจากแนวคิดของ จิราพร แสงทอง (2563) ที่พบว่า การประเมินพัฒนาการในยุคดิจิทัลยังอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากครูขาดความมั่นใจในการใช้เครื่องมือดิจิทัลและยังยึดรูปแบบการประเมินแบบเดิม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่าด้านการประเมินพัฒนาการมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น โดยสามารถอธิบายได้ว่า ความแตกต่างดังกล่าวเกิดจากบริบทของสถานศึกษาที่มีระดับการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีและการพัฒนาครูที่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเชิงทฤษฎี ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของ Deming (1986) เรื่องวงจร PDCA และแนวคิดของไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2561) ที่เน้นการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งต้องอาศัยเทคโนโลยีและการออกแบบกิจกรรมอย่างเหมาะสม ดังนั้น ผู้บริหารควรใช้กระบวนการ PDCA อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล โดยเฉพาะด้านการประเมินพัฒนาการที่ยังเป็นจุดที่ต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (μ = 3.29, σ = 0.07) โดยด้านที่มีปัญหามากที่สุดคือด้านการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ รองลงมา ได้แก่ ด้านการประเมินพัฒนาการ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ พัชรี วงศ์ศรี (2565), ณัฐวุฒิ ใจดี (2564) และ อรทัย คงมั่น (2566) ที่พบว่า ครูปฐมวัยยังประสบปัญหาด้านทักษะดิจิทัลและการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการเทคโนโลยี เนื่องจากขาดการอบรมและประสบการณ์ในการใช้สื่อดิจิทัล นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ศศิธร บุญเรือง (2563) และ อภิชาติ แก้วมณี (2565) ที่พบว่า ข้อจำกัดด้านอุปกรณ์ เทคโนโลยี และอินเทอร์เน็ต เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยแตกต่างจากแนวคิดของลัดดาวัลย์ พงษ์ทอง (2564) ที่พบว่าบางสถานศึกษามีปัญหาอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากได้รับการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีอย่างเพียงพอและมีการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสะท้อนว่าปัญหามีความแตกต่างตามบริบทขององค์กร เมื่อพิจารณาเชิงทฤษฎี สอดคล้องกับแนวคิดของ Peter Senge (1990) เรื่ององค์กรแห่งการเรียนรู้ และแนวคิดของวิชัย วงษ์ใหญ่ (2562) ที่เน้นการพัฒนาทักษะครูควบคู่กับเทคโนโลยี ดังนั้น การแก้ไขปัญหาควรดำเนินการอย่างเป็นระบบโดยใช้วงจร PDCA ตั้งแต่การวางแผนพัฒนาทักษะดิจิทัลของครู การอบรมเชิงปฏิบัติการ การติดตามประเมินผล และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรบริหารจัดการอย่างเป็นระบบโดยใช้ PDCA โดยบูรณาการร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล (Digital Learning) และการใช้ข้อมูลสารสนเทศ (Data-driven Decision Making) เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ภาพที่ 1 แนวทางการพัฒนาการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

รูปแบบการบริหาร PDCA-Digital Integration Model สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รูปแบบดังกล่าวพัฒนาขึ้นจากแนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA Cycle ของ W. Edwards Deming โดยบูรณาการร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล (Digital Learning) และการใช้

ข้อมูลสารสนเทศ (Data-driven Decision Making) เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเชิงทฤษฎี รูปแบบนี้สอดคล้องกับแนวคิด Constructivism ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านประสบการณ์ และสนับสนุนโดยการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ รวมถึงแนวคิด Active Learning ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียนอย่างมีความหมายนอกจากนี้ รูปแบบยังเชื่อมโยงกับแนวคิด TPACK ซึ่งอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านเนื้อหา วิธีสอน และเทคโนโลยี โดยครูต้องสามารถบูรณาการทั้งสามด้านเพื่อให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีประสิทธิภาพในส่วนของการบริหาร รูปแบบนี้เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (Participatory Management) และการใช้ข้อมูลเป็นฐานในการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารเชิงระบบ (Systems Approach) โดยในทุกขั้นตอนของ PDCA จะมี “Data + Technology + Participation” เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน โดยสามารถอธิบายได้เป็นรายขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการวางแผน (Plan) เน้นการกำหนดเป้าหมายและการออกแบบระบบข้อมูล
2. ขั้นการปฏิบัติ (Do) เน้นการใช้เทคโนโลยีและการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning
3. ขั้นการตรวจสอบ (Check) เน้นการใช้ข้อมูลดิจิทัลในการประเมินและวิเคราะห์
4. ขั้นการปรับปรุง (Action) เน้นการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยใช้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ดังนั้น รูปแบบ PDCA-Digital Integration Model จึงเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่แสดงให้เห็นว่า การบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องบูรณาการ “วงจรคุณภาพ เทคโนโลยี และข้อมูล” เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทของศตวรรษที่ 21

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่าสภาพปัจจุบันการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ขณะที่ปัญหาการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยพบปัญหามากที่สุดในด้านการประเมินพัฒนาการในยุคดิจิทัล ส่วนข้อเสนอแนะในการวิจัย ประกอบด้วย **1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้** ประกอบด้วย 1.1 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ 1.2 ควรสนับสนุนสื่อ อุปกรณ์เทคโนโลยี และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้มีความเพียงพอและพร้อมใช้งาน เพื่อเพิ่ม

ประสิทธิภาพในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย 1.3 ผู้บริหารควรนำวงจรการบริหารคุณภาพ PDCA (Plan–Do–Check–Act) มาใช้ในการวางแผน ดำเนินงาน ติดตามและปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง 1.4 ควรพัฒนารูปแบบและเครื่องมือการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้การประเมินมีความถูกต้อง รวดเร็ว และสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้อย่างเหมาะสม 1.5 หน่วยงานต้นสังกัดและผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัย การพัฒนาศักยภาพครู และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล **2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป** ประกอบด้วย 2.1 ควรศึกษารูปแบบหรือแนวทางการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในพื้นที่หรือสังกัดอื่น เพื่อเปรียบเทียบและสังเคราะห์แนวปฏิบัติที่เหมาะสมในบริบทที่แตกต่างกัน 2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สมรรถนะด้านดิจิทัลของครู หรือการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด 2.3 ควรพัฒนาและทดลองใช้นวัตกรรมหรือรูปแบบการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยในยุคดิจิทัล เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กและสามารถนำไปใช้ได้จริง 2.4 ควรศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการหรือวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัลสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และตรวจสอบประสิทธิผลของรูปแบบดังกล่าวก่อนนำไปใช้ในวงกว้าง

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2547). มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กระทรวงมหาดไทย.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550). คู่มือการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กระทรวงมหาดไทย.

กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2561). การศึกษาปฐมวัยและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีระ รุญเจริญ. (2560). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา. ข้าวฟ่าง.

ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2561). การศึกษาไทย 4.0: ปรัชญาและการพัฒนา. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2562). การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579. กระทรวงศึกษาธิการ.

สุมน อมรวิวัฒน์. (2559). การปฏิรูปการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Deming, W. E. (1986). Out of the crisis. Massachusetts Institute of Technology, Center for Advanced Educational Services.

Senge, P. M. (1990). The fifth discipline: The art and practice of the learning organization. Doubleday/Currency.